

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilās aizsardzības sistēma

Institūciju loma, atbildība un sadarbības mehānismi

Mārtiņš Baltmanis

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta
priekšnieks

e-pasts: martins.baltmanis@vugd.gov.lv

Ministru kabinets, 2024

Civilā aizsardzība

1977.gada 8.jūnija papildu protokols pie 1949.gada 12.augusta Ženēvas konvencijām, kas attiecas uz starptautiska rakstura bruņotu konfliktu upuru aizsardzību (I protokols), VI apakšnodaļa. Minētajā papildu protokolā civilā aizsardzība nozīmē dažu humanitāro uzdevumu veikšanu, kuri paredzēti, lai aizsargātu civiliedzīvotājus pret briesmām un palīdzētu viņiem atgūties no karadarbības vai citu nelaimju tiešajām sekām un arī lai nodrošinātu nepieciešamos apstākļus izdzīvošanai.

LISABONAS LĪGUMS CIVILĀ AIZSARDZĪBA 176.C PANTS

ES veicina dalībvalstu sadarbību, lai uzlabotu sistēmu efektivitāti dabas vai cilvēka izraisītu katastrofu novēršanai vai aizsardzībai pret tām.

Šie uzdevumi ir:

 brīdināšana	 evakuācija	 patvertņu izveidošana	 aptumšošanas nodrošināšana uzlidojuma gadījumos
 glābšana	 medicīniskie pakalpojumi, ieskaitot pirmo palīdzību, un garīgā aprūpe	 ugunsdzēsības darbi	 bīstamo teritoriju noteikšana un iezīmēšana
 degazēšana un līdzīgi aizsardzības pasākumi	 patvēruma un pārtikas krājumu nodrošināšana ārkārtējas nepieciešamības gadījumā	 neatliekamā palīdzība kārtības atjaunošanai un uzturēšanai teritorijās, kas cietušas no karadarbības	 neatliekamais nepieciešamo sabiedrisko labiercību remonts
 neatliekamā kritušo aizvākšana	 palīdzība izdzīvošanai būtiski nepieciešamo objektu saglabāšanā	 papildī pasākumi, kas nepieciešami, lai veiktu jebkuru no iepriekš minētajiem uzdevumiem, ieskaitot plānošanu un organizēšanu, lai gan neaprobežojoties tikai ar to	 THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949 WITH ADDITIONAL PROTOCOLS I, II, and III (THROUGH 2005)

Terminoloģija I

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilā aizsardzība

Organizatorisku, inženiertehnisku, ekonomisku, finansiālu, sociālu, izglītojošu un zinātnisku pasākumu kopums, kurus īsteno valsts un pašvaldību institūcijas un sabiedrība, lai nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību, kā arī īstenotu atbilstošu rīcību katastrofas un katastrofas draudu gadījumā

Katastrofa (dabas un cilvēku radīta, neietver karu)

Notikums, kas izraisījis cilvēku upurus un apdraud cilvēku dzīvību vai veselību, nodarījis kaitējumu vai radījis apdraudējumu cilvēkiem, videi vai īpašumam, kā arī radījis vai rada būtiskus materiālos un finansiālos zaudējumus un pārsniedz atbildīgo valsts un pašvaldības institūciju ikdienas spējas novērst notikuma postošos apstākļus

Terminoloģija II

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Katastrofu pārvaldīšana

Vadītu un koordinētu preventīvo, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas pasākumu, kā arī atjaunošanas pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības uzdevumu izpildi

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas pasākumu plānošana tiek īstenota 3 līmeņos:

- 1) **Valsts līmenī** – tiek izstrādāts Valsts civilās aizsardzības plāns
- 2) **Pašvaldību līmenī** – tiek izstrādāti Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plāni (38 CA plāni)
- 3) **Objektu līmenī** – tiek izstrādāts objekta civilās aizsardzības plāns (Paaugstinātas bīstamības objektiem vai Kritiskās infrastruktūras objektiem)

Ministru kabineta noteikumi «Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts»:

A kategorijas = 44 objekti; B kategorijas = 39 objekti; C kategorijas = 385 objekti

468 objekti

Terminoloģija III

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Krīze (*nav definēta - atšķirīgs pielietojums*)

Tiek attiecināta uz apdraudējuma situācijām, kurā vienlaicīgi ir sekojošs raksturs:

- laika trūkums;
- radītās sekas un ietekme ir ar lielu nenoteiktību;
- situācija ir ar neprognozējamu attīstību;
- būtiski tiek ietekmētas vairākas nozares (pakalpojumi u.c.);
- nav pietiekamas spējas un resursi.

Piemēram:

Dabas un cilvēku izraisītās katastrofas (izpildās minētie kritēriji)

Finanšu krīze

Ekonomiskā krīze

Enerģētiskā krīze

Hibrīdapdraudējums

Kiberapdraudējums

Migrācijas krīze

Karš un militārs apdraudējums

u.c.

Terminoloģija IV

Īpašs tiesisks režīms - **ārkārtējā situācija**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Ārkārtējā situācija – izsludina valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar katastrofu, tās draudiem vai kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība

Mērķis: krīzes pārvaldītājiem pieejami tiesiski instrumenti, kas nav atrunāti tiesību aktos - valsts un pašvaldību institūcijas iegūst plašas pilnvaras, kuras tām nav pieejamas citos apstākļos

Ministru kabineta tiesības, izsludinot ārkārtējo situāciju

Noteikt īpašu kārtību vai ierobežojumus:

pārvietoties un pulcēties

transportlīdzekļu kustībai

saimnieciskai darbībai

preču, medikamentu, energoresursu, pakalpojumu u.c. resursu pieejamībai

apturēt starptautiskajos līgumos noteikto saistību izpildi

Noteikt valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju tiesības:

pieņemt lēmumu par iedzīvotāju un kustamā īpašuma evakuāciju

iekļūt privātā īpašumā

aizturēt personas, kuras nepakļaujas likumīgām prasībām

noteikt aizliegumu personām atrasties noteiktās vietās

sagatavot un izplatīt oficiālu informāciju par ārkārtējo situāciju

Avots: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/289759-arkarteja-situacija-ipass-tiesiskais-rezims-krizes-apstaklos-2017>

Termiņš : 3 + 3 mēneši

Var pieprasīt: nozares ministrija, pašvaldības dome, Krīzes vadības padome

Var izsludināt: Ministru kabinets (24h laikā iesniedz Saeimas Prezidijam – to iekļauj Saeimas sēdes darba kārtībā)

Terminoloģija V

Īpašs tiesisks režīms - **izņēmuma stāvoklis**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Izņēmuma stāvoklis – to izsludina, ja:

- 1) valsti apdraud ārējs ienaidnieks;
- 2) valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Mērķis: ļauj ierobežot fizisko un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus (*kā arī valsts un pašvaldību institūcijas iegūst plašas pilnvaras, kuras tām nav pieejamas citos apstākļos*)

Avots: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/255223-iznemuma-stavoklis-ko-tas-nozime-2013>

Termiņš : 6 + 6 + ... pēc nepieciešamības

Var pieprasīt: IEM vai AIM ministrija

Var izsludināt: Ministru kabinets (24h laikā iesniedz Saeimas Prezidijam – to iekļauj Saeimas sēdes darba kārtībā)

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas pasākumu plānošana

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas pasākumu plānošana tiek īstenota 3 līmeņos:

- 1) **Valsts līmenī** – tiek izstrādāts Valsts civilās aizsardzības plāns
- 2) **Pašvaldību līmenī** – tiek izstrādāti Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plāni (**38 CA plāni**)
- 3) **Objektu līmenī** – tiek izstrādāts objekta civilās aizsardzības plāns (Paaugstinātas bīstamības objektiem vai Kritiskās infrastruktūras objektiem)

Ministru kabineta noteikumi «Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts»:

A kategorijas = 44 objekti; B kategorijas = 39 objekti; C kategorijas = 385 objekti

**468
objekti**

CA sistēmas uzdevumi, piemēri (I)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

1) nodrošināt cilvēku, vides un īpašuma **drošību** (*piemēram, plāno PBO drošības pasākumus, pašvaldības veic teritoriju plānošanu, VUGD veic kontroli un pārbaudes objektos, iestāde organizē darba vides drošības un ugunsdrošības apmācības u.c.*)

2) nodrošināt **sabiedrībai minimāli nepieciešamās pamatvajadzības** katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā (*piemēram, evakuācijas gadījumā veic iedzīvotāju izmitināšanu, ēdināšanu, sociālo un medicīnisko palīdzību u.c.*) ;

SOCIĀLĀ PALĪDZĪBA – naudas vai mantiskais pabalsts pamatvajadzību apmierināšanai

Piešķir	Pamatvajadzības	Prioritāte
		
Pašvaldības sociālais dienests	Ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, izglītība	GMI un dzīvokļa pabalsts
		

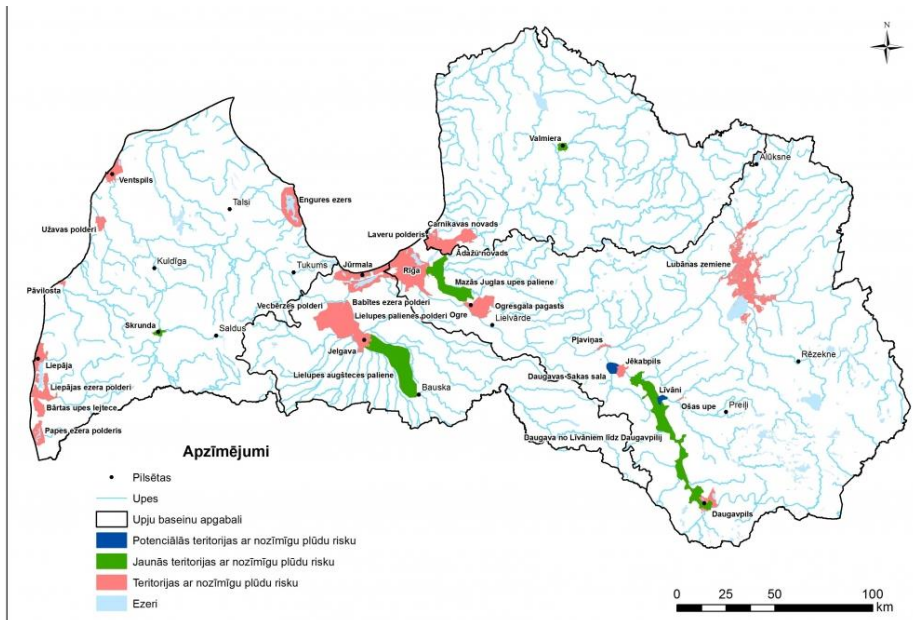
CA sistēmas uzdevumi, piemēri (II)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

3) savlaicīgi prognozēt katastrofas draudus (*piemēram, LVĢMC monitoringa sistēmas, brīvostas smaku kontroles sistēmas, riska novērtējumu veikšana u.c.*);

4) plānot un savlaicīgi veikt preventīvos pasākumus (*piemēram, apzina riska teritorijas pirms būvniecības atļaujas izsniegšanas, veic iedzīvotāju izglītošanu u.c.*);

CA sistēmas uzdevumi, piemēri (III)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

5) **sniegt palīdzību katastrofā cietušajiem un mazināt kaitējumu, ko var radīt cilvēkiem, videi un īpašumam** (*piemēram, ir kārtība, kā sedz katastrofas zaudējumus; pašvaldības un operatīvie dienesti attīsta reaģēšanas spējas u.c.*);

6) **plānot un veikt atjaunošanas pasākumus** (*piemēram, nosaka prioritātes, pirms veic atjaunošanas pasākumus, atjaunojot infrastruktūru – nodrošina zinātnes sasniegumus*);

Rīgas brīvdostas pārvalde - Daugavgrīvas krasta dambja remontdarbi (vētru un jūras līmeņa izmaiņu ietekmē)

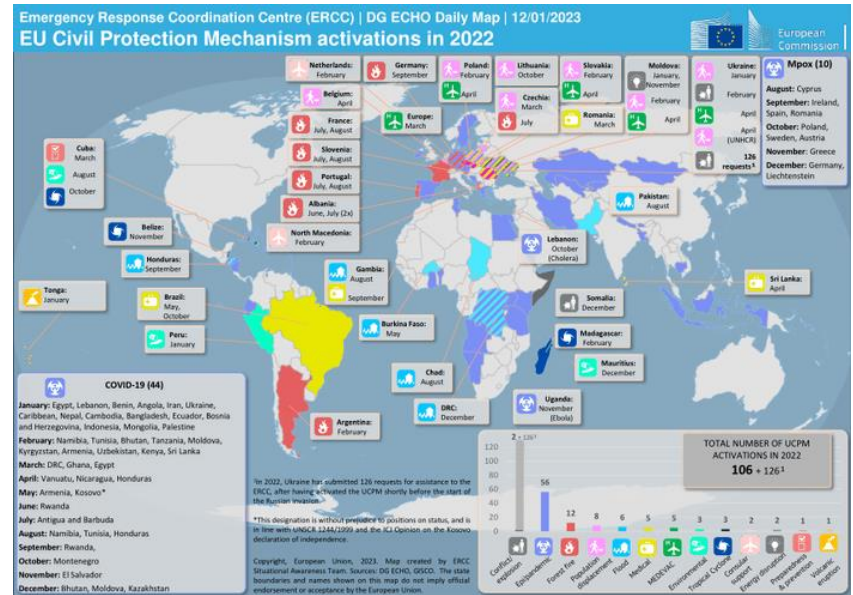

CA sistēmas uzdevumi, piemēri (IV)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

7) sniegt un saņemt starptautisko palīdzību (piemēram, ir kārtība, kā saņemt un nosūtīt palīdzību; plāno un attīsta resursus);

8) atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš (piemēram, ir struktūra un kārtība, kā notiek informācijas apmaiņa, kopīga resursu plānošana u.c.).

Izņēmuma stāvoklis

- Izsludina MK un kontrolē Saeima militāra apdraudējuma situācijā
 - ārejšais ienaidnieks
 - iekšējo nemieru draudi
- Paziņo iedzīvotājiem pa radio, TV, Oficiālajā publikācijā, valsts, pašvaldību interneta vietnēs, ar paziņojumu pie valsts, pašvaldību ēkām
 - Valsts institūcijām paplašinās pilnvaras
 - Personu tiesības ierobežotas
- Izdod MK lēmumu par valsts apdraudējuma novēršanas kārtību
 - Spēkā līdz 6 mēnešiem, iespējams pagarināt pēc nepieciešamības
- Iespējama iedzīvotāju mobilizācija
 - 6 6 6

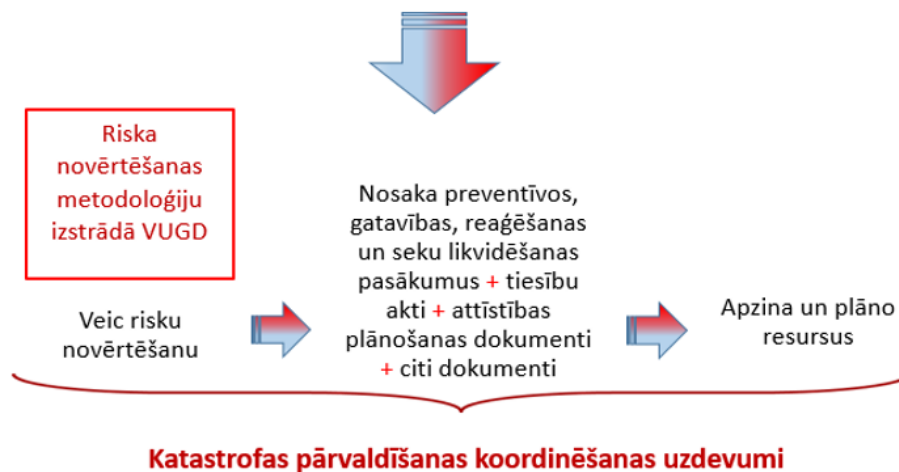

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas pasākumu plānošana

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Ministriņām (un pašvaldībām) jāveic katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanas uzdevumi
(atbilstoši savai nozares kompetencei vai savā administratīvajā teritorijā)

IEM - ugunsgrēki, zemes nogruvumi, terora akti, sabiedriskās nekārtības u.c.;

AIM - katastrofas jūrā un savā īpašumā vai valdījumā MIL ēkās un inženierbūvēs;

VARAM - bīstamu ķīmisko vielu noplūde, radiācijas avārija, vētras, plūdi u.c.;

SM - dzelzceļa, autotransporta vai aviācijas transporta avārija u.c.;

ZM - mežu un kūdras purvu ugunsgrēki, sausums, epizootijas un epifitotijas u.c.;

KEM - avārijas enerģijas ražošanas, enerģijas un energoresursu transportēšanas infrastruktūrā (gāzes un degvielas apgādes sistēmās, HES elektrotīklos u.c.);

VM - saistītas ar cilvēku infekcijas slimību epidēmijām;

Pašvaldība - ēku sabrukšana, avārija komunālajos pakalpojumos - siltums, ūdens, notekūdeņi, kanalizācija

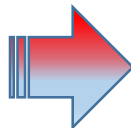
Valsts civilās aizsardzības plāns

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

39 PIELIKUMI

37 RISKI (*katram riskam ir noteikti preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumi*)

- Plānoto CA mācību apraksts
- Plāns par kontrolētu iedzīvotāju evakuāciju
- Resursi starptautiskajai vai humānajai palīdzībai

- Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji
- Agrīnās brīdināšanas sistēmu saraksts
- Informācijas apmaiņas sistēmas
- Starptautisku nolīgumu sadarbības katastrofu gadījumos
- Iesaistāmo institūciju apziņošanas kārtība
- Latvijas valstspiederīgo evakuācija no katastrofas skartās ārvalsts
- CA kara vai militāra iebrukuma laikā

Ministru kabineta 2020.gada 26.augusta rīkojuma Nr.476 «Par Valsts civilās aizsardzības plānu» - **par Valsts civilās aizsardzības plāna izpildi atbilstoši kompetencei ir atbildīgas plānā noteiktās institūcijas**

Apzinātie apdraudējumi (riski) (jānosaka un jāīsteno katastrofas pārvaldīšanas pasākumi)

Varbūtības /
ticamības
līmenis ↓

	Maznozīmīgs risks	Nozīmīgs risks	Vidējs risks	Augsts risks	Ļoti augsts risks
Ļoti augsts		Meža un kūdras purvu ugunsgrēki	Epizootijas		
Augsts			Pali un plūdi Karstums Apledējums	Epidēmijas	
Vidējs	Autotransporta avārija	Pārvades elektrotīklu bojājumi Dzelzceļa transporta katastrofa	Stiprs sals Lietusgāzes un ilgstošas lietavas Pērkona negaiss un krusa Viesuļi Sausums	Vējuzplūdi Sadales elektrotīklu bojājumi Vētras un krāsas vēja brāzmas Ugunsgrēki ēkās un būvēs	
Zems		Epifitotijas	Būvju sabrukums Avārija dabasgāzes apgādes sistēmā Pasažiera kuģa katastrofa Bīstamo ķīmisko vielu noplūde objektā Slapja sniega nogulums		Hidrotehnisko būvju pārrāvumi - Daugavas HES Bīstamo ķīmisko vielu noplūde no kuģiem
Ļoti zems	Zemes nogruvumi Zemestrīces Sabiedriskās nekārtības	Terora akti Iekšējie nemieri Radiācijas avārija Kuģa uzskriešana uz sēkļa	Avārijas naftas produktu cauruļvada transporta infrastruktūrā Avārijas vai negadījumi ostu un jūras hidrotehniskajās inženierbūvēs Kuģu sadursme	Bioloģisko vielu negadījums Aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi	
Apdraudējuma iespējamais seku līmenis →	Maznozīmīgas sekas	Nozīmīgas sekas	Vidējās sekas	Smagas sekas	Katastrofālas sekas

! Nav iekļauts karš vai militārs apdraudējums!

Katastrofas pārvaldīšanas pasākumi

katram riskam (apdraudējumam) - piemērs

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Lēmuma pieņēmējs	Par izpildi atbildīgā institūcija	Izpildītāji	Pasākuma apzīmējums (trigrāfs)* saskaņā ar NATO krīžu reaģēšanas sistēmu
Preventīvie un gatavības pasākumi					
Valsts civilās aizsardzības kontaktpunkta izveide, tā tehniskā (informācijas un komunikācijas tehnoloģijas u.c.) un analītisko spēju izveidošana	2020.-2022.gads	VUGD	VUGD	VUGD IEM IC	Valsts civilās aizsardzības plāna 37.pielikums
Valsts materiālo rezervju pilnveidošana, uzglabāšana, uzturēšana un atjaunošana	2020.-2027.gads	Ministrijas	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti	Ministrijas un padotības iestādes Pašvaldības Komersanti	Valsts civilās aizsardzības plāna 37.pielikums
Valsts agrinās brīdināšanas sistēmas pilnveidošana (bīstamības modelēšana, prognozēšana, agrinās brīdināšanas sistēmas, riska novērtēšana u.c.), uzturēšanu un pārbaude	2020.-2027.gads	VARAM IEM	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti	LVĢMC VUGD IEM IC Komersanti	Valsts civilās aizsardzības plāna 37.pielikums
Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisiju apmācības plānošana un organizēšana	Pēc nepieciešamības	Pašvaldību sadarbības civilās aizsardzības komisijas	VUGD Pašvaldību sadarbības civilās aizsardzības komisijas	VUGD Pašvaldību sadarbības civilās aizsardzības komisijas	-
Katastrofu zaudējumu un bojājumu datu bāzes vai sistēmas izveidošana un uzturēšana, un to lietotāju apmācība	2020.-2027.gads	IEM VARAM	VUGD IEM IC LVĢMC	VUGD IEM IC LVĢMC	-

Reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Atkarībā no kompetences – **apdraudējuma situācijā var atšķirties vadošā institūcija, kura vada un koordinē reaģēšanas pasākumus** (notikuma vietā, konkrētā teritorijā, vai visā Latvijas teritorijā)

Valsts meža dienests

Ja tomēr nepieciešams izmantot evakuācijas autobusa pakalpojumu, aicinām zvanīt pa tālr.: 29206072

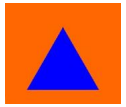

Pārtikas un veterinārais dienests

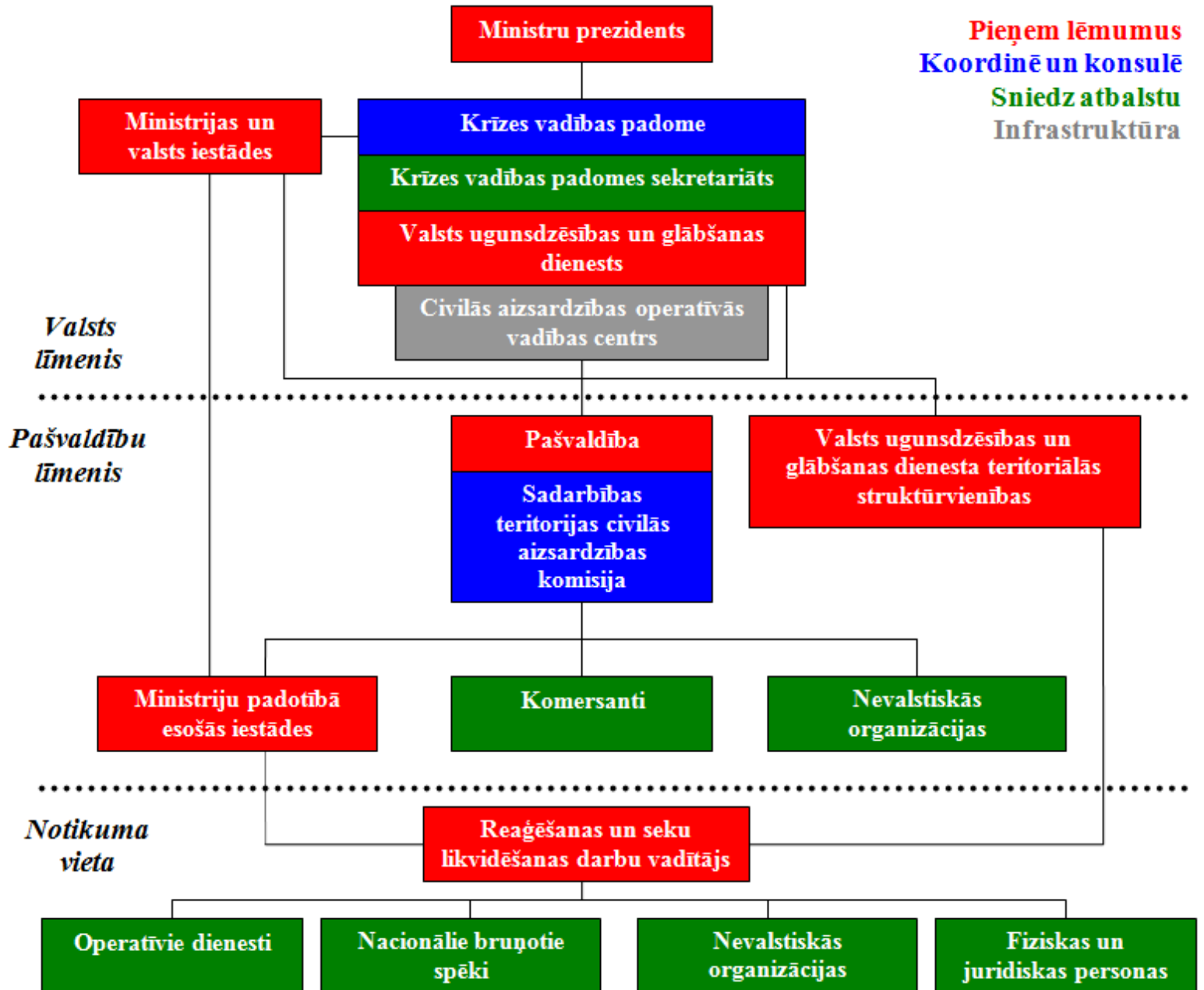

CA sistēmas darbība/sadarbība visos līmeņos

Pieņem lēmumus
Koordinē un konsulē
Sniedz atbalstu
Infrastrukturā

CA sistēmas darbība/sadarbība visos līmeņos

Atbildības mandāts

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

ATBILDĪBAS MANDĀTS ↓

	MINISTRU KABINETS	MINISTRIJA	ĪESTĀDE	PAŠVALDĪBA	IEDZĪVOTĀJI
STRATĒGISKAIS	*lēmums par īpaša tiesiska režīma izsludināšanu *lēmums par starptautiskās vai humānās palīdzības pieprasīšanu *dalība KVP	*tiesību aktu izstrāde *politikas plānošanas dokumentu izstrāde			
OPERACIONĀLAIS		*katastrofu pārvaldīšanas koordinēšana *dalība CA OVC	*darbības nepārtrauktības nodrošināšana (pakalpojuma nodrošināšana) *dalība STCAK *dalība CA OVC *lēmums par VMR iesaistīšanu	*katastrofu pārvaldīšanas koordinēšana (5 <i>apdraudējumi</i>) *darbības nepārtrauktības nodrošināšana (pakalpojuma nodrošināšana) *dalība STCAK	
TAKTISKAIS			*reaģēšanas un seku likvidācijas darbu vadītājs *reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu īstenošana	*reaģēšanas un seku likvidācijas darbu vadītājs *reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu īstenošana	*atbilstoša rīcība

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Tiesiskais statuss - Pašvaldības STCAK izveido un to darbības teritoriju nosaka saskaņā ar MK noteikumiem Nr.582

* **Reģionālā reforma** = «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» - tiek izveidotas **38 STCAK**

Uzdevumi:

- Apstiprina STCAK **nolikumu un sastāvu, apziņošanas kārtību**
- Izstrādā **civilās aizsardzības plānu**
- Atbilstoši apdraudējumiem – organizē **apmācības un mācības**

Nr. p. k.	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas nosaukums	Pašvaldību administratīvās teritorijas, kuras veido sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisiju
1.	Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Daugavpils valstspilsētas pašvaldība un Augšdaugavas novada pašvaldība
2.	Jelgavas valstspilsētas un Jelgavas novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Jelgavas valstspilsētas pašvaldība un Jelgavas novada pašvaldība
3.	Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Liepājas valstspilsētas pašvaldība un Dienvidkurzemes novada pašvaldība
4.	Rēzeknes valstspilsētas un Rēzeknes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība un Rēzeknes novada pašvaldība
5.	Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Ventspils valstspilsētas pašvaldība un Ventspils novada pašvaldība
6.	Jūrmalas valstspilsētas sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība
7.	Rīgas valstspilsētas sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Rīgas valstspilsētas pašvaldība
8.	Aizkraukles novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Aizkraukles novada pašvaldība
9.	Alūksnes novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija	Alūksnes novada pašvaldība

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

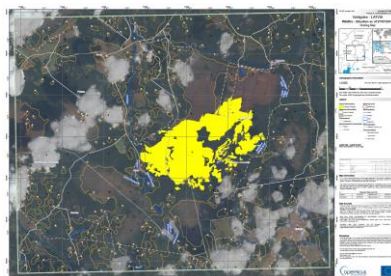
Pašvaldības STCAK ir **koordinējoša un konsultatīva institūcija**

Koordinēšanas piemēri:

- **atbalsta sniegšana** reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājam (atkarībā no apdraudējuma);
- papildu **resursu piesaiste** katastrofu pārvaldīšanā;
- **evakuācijas** īstenošana un iedzīvotāju **pagaidu izmitināšana, ēdināšana** (evakuētajiem), **cits atbalsts** (sociālā palīdzība);
- ārvalstu un starptautisko organizāciju **palīdzības saņemšana**.

2020.gada nogalē, sprādziens dzīvojamā mājā Melnsila ielā, Rīgā

2018.gada Talsu novada Valdgales kūdras un meža ugunsgrēks

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Nemot vērā iespējamus apdraudējumus pašvaldības teritorijā, STCAK sastāvā iekļauj pārstāvjus no:

SIA «ALŪKSNES
SLIMNĪCA»

LATVIJAS AUTOCEĻU UZTURĒTĀJS

MĒRĶIS:

- **nodrošināt dažādu nozaru profesionālu iesaisti** (piemēram, pirms rosināt MK pārņemt katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu vai ĀS ierosināšanas);
- Apzināt nepieciešamos **katastrofas pārvaldīšanas pasākumus** (preventīvie, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas) arī kara un militāru draudu gadījumā.

* arī citu institūciju vai komersantu iesaisti, ja tas veicina komisijas darbību

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK) - piemērs

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Uzdevums = apdraudējuma situācijās sniegt atbalstu **reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājiem**

Piemēram: Plūdi

- Glābšanas darbos – **VUGD**
- Iedzīvotāju **evakuācija**, pamatvajadzību nodrošināšana - **Pašvaldība**
- Elektroenerģiju atjaunošana – **AS ST**
- Sakaru torņu darbības nepārtrauktība – **mobilo sakaru operatori**;
- Kritisko komunālo pakalpojumu atjaunošana vai saglabāšana – **visi (piemēram, resursu iesaiste, VMR, līgumu izmantošana)**
- Ķīmisko vielu noplūde – **VUGD, VVD**
- Sabiedriskā kārtība un drošība (ceļu slēgšana) - **VP, pašvaldības policija, ZS, ceļu uzturētājs**

Uzdevums = nodrošināt **vienotu komunikāciju ar sabiedrību** - savlaicīgi sniegt informāciju par apdraudējumu vai to draudiem, aizpildīt **informācijas telpu**, mazināt **bažas** un kļiedēt **baumas**, **pārliecināt**, ka situācija tiek **risināta** utt.

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK) - piemērs

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Uzdevums = CA un katastrofu pārvaldīšanas jautājumu risināšana – rīkoties preventīvi (kad vēl apdraudējums nav noticis)

Āfrikas cūku mēra ārkārtas situācijas zona

Piemēram: Epizootija (Āfrikas cūku mēris)

Pašvaldība uzaicina attiecīgās nozares ekspertus uz STCAK, lai apzinātu/noskaidrotu:

- kā rīkoties, ja apdraudējums ir neizbēgams;
- ko sagaidīt no vadošās institūcijas;
- kādu atbalstu varētu saņemt no citiem partneriem – arī NBS/ZS;
- kāds atbalsts no pieredzes būs nepieciešams (no citas pašvaldības);
- apzināt savā pašvaldībā esošos komersantus, kurus tas ietekmēs;
- kā risināt finanšu/zaudējumu/kompensācijas jautājumus u.c.

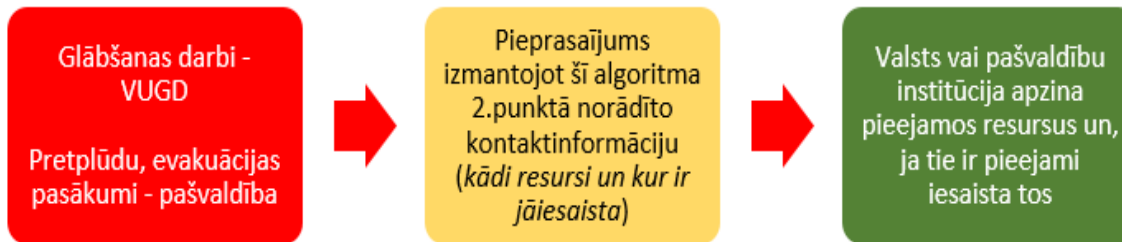

Resursu iesaistišana - reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs I

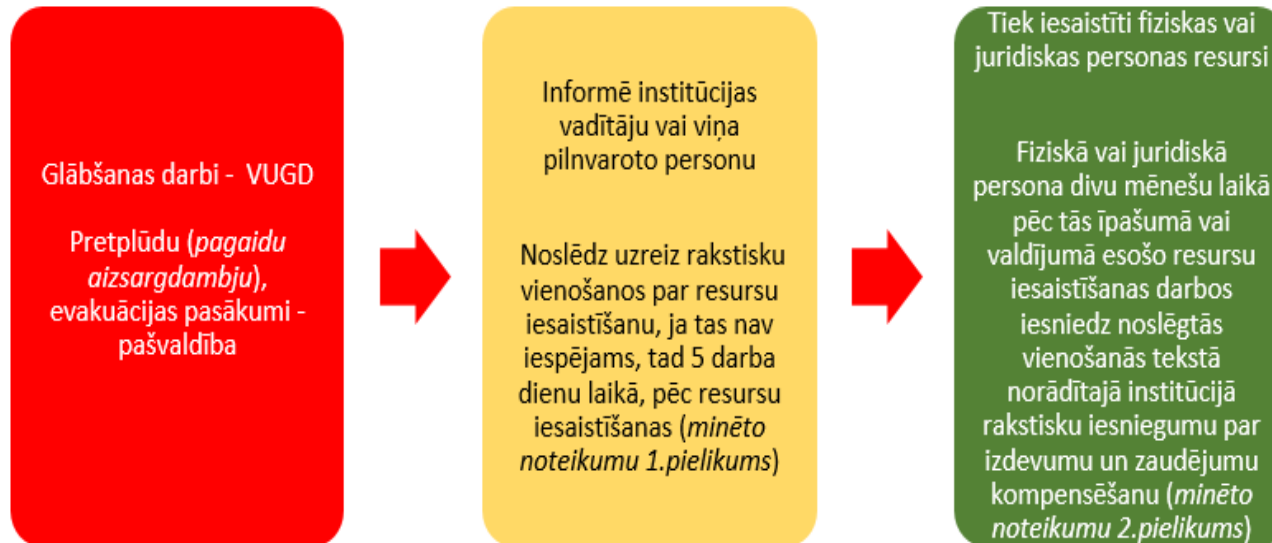

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Valsts un pašvaldību institūciju resursu iesaistišana (*iesaista pamatojoties uz Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma 6.panta ceturto daļu, reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītāji noteikti Valsts civilās aizsardzības plāna (<http://polsis.mk.gov.lv/documents/6824>) 27.pielikumā:*

Fizisku vai juridisku personu resursu iesaistišana (*iesaista atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 7.marta noteikumiem Nr.131 "Noteikumi par juridiskās vai fiziskās personas resursu iesaistišanu reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumos vai ugunsgrēka dzēšanā, vai glābšanas darbos, kā arī tai radušos izdevumu un zaudējumu kompensācijas aprēķināšanas kārtību"*):

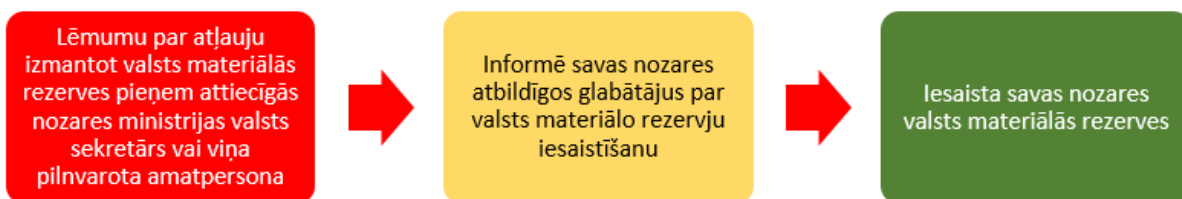
Resursu iesaistišana - reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs II

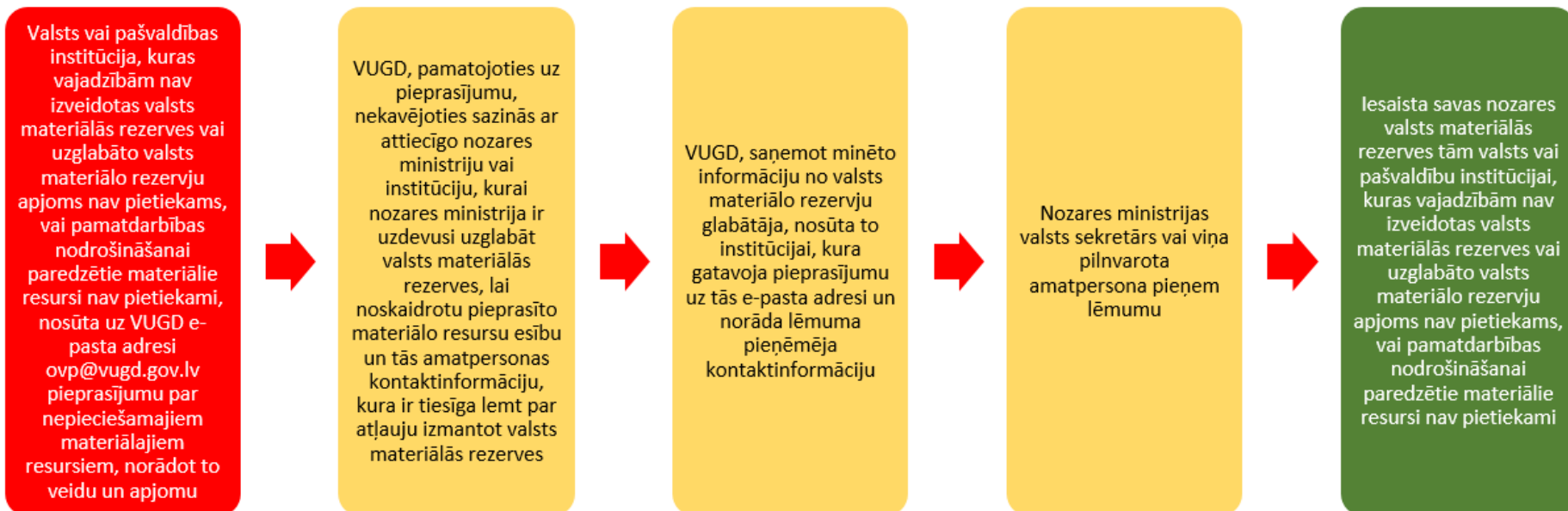
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Valsts materiālo rezervju resursu iesaistišana (iesaista atbilstoši Ministru kabineta 2019.gada 18.jūnija noteikumiem Nr.268 "Valsts materiālo rezervju izmantošanas un pārbaudes kārtība"):

1.variants:

2.variants:

Resursu iesaistīšana - piemērs II

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

• Valsts materiālo rezervju (VMR) resursi

EFEKTĪVĀKA VALSTS MATERIĀLO REZERVJU PĀRVALDĪŠANA*

* top jauns valsts materiālo rezervju likumprojekts

Kas ir valsts materiālās rezerves?

Resursi, ko papildus izmanto apdraudējumu novēršanā, ja esošie resursi nav pietiekami. Piemēram, segas, medikamenti, ģeneratori u.c.

Mērķis

Efektīvāka valsts materiālo rezervju izmantošana katastrofu, militāru un citu apdraudējumu gadījumā – turpmāk nozaru ministrijas pašas organizēs to veidošanu un pārvaldīšanu

Ieguvumi

Vienkāršāka valsts materiālo rezervju administrēšana (novērš funkciju dublēšanos un nelietderīgu grāmatvedības personāla izmantošanu, dubultās inventarizācijas, atskaišu un dokumentu dublēšanu)

Atbildīgāka attieksme pret resursu plānošanu, neradot liekus valsts materiālo rezervju uzkrājumus

Valsts materiālās rezerves izmanto

- katastrofu seku likvidēšanā
- militāra apdraudējuma un krīzes situāciju pārvarēšanā
- neparedzētos gadījumos, lai novērstu apdraudējumu cilvēku veselībai vai dzīvībai
- sabiedriskās drošības un kārtības nodrošināšanā
- tautsaimniecības mobilizācijas plānā paredzētajos pasākumos
- patvēruma meklētāju masveida ierašanās gadījumā
- humānās palīdzības sniegšanā

Avots: Iekšlietu ministrija

© Valsts kanceleja

VMR veido tikai dažas ministrijas (to padotības iestādes) - **VMR resursi būtu jāveido vairākām ministrijām (arī pašvaldībām), ar skaidru riska analīzi**

Satiksmes ministrija

LATVIJAS AUTOCEĻU UZTURĒTĀJS

LATVIJAS TILTI
LNK INDUSTRIES

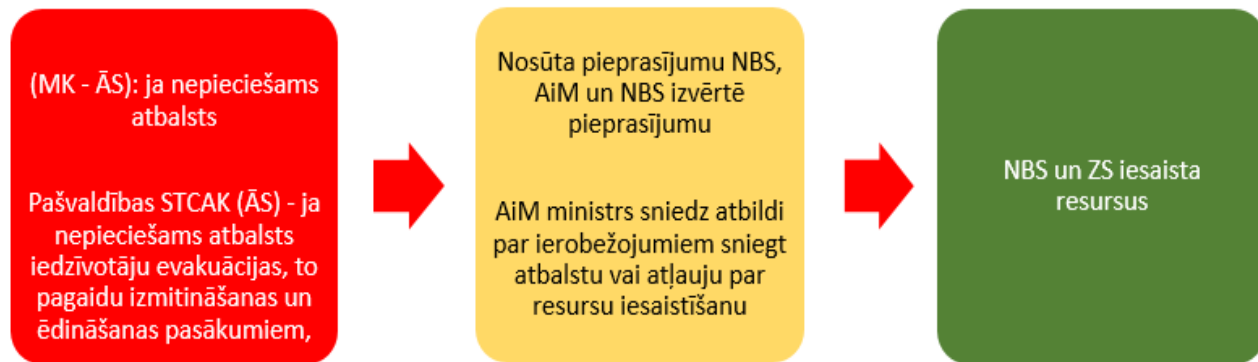

Resursu iesaistīšana - reaģēšanas un seku likvidēšanas darbu vadītājs III

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Nacionālo bruņoto spēku un Zemessardzes resursu iesaistīšana (iesaista atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 5.oktobra noteikumiem Nr.946 "Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos", ja izsludināta ārkārtējā situācija (ĀS), tad Ministru kabinets (MK) vai Pašvaldības STCAK vai Ministru kabineta 2010.gada 5.oktobra noteikumiem Nr936 "Kārtība, kādā Latvijas Republikas Zemessardze sniedz atbalstu valsts un pašvaldību institūcijām likumpārkāpumu novēršanā, sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanā")

* pašvaldības STCAK pieprasa atbalstu par tiem pasākumiem, kuri pašvaldībai kā uzdevums noteikti Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā

* attiecībā uz cita veida pasākumiem (kas noteikti MK Nr.946 noteikumos) par NBS iesaistīšanu, paliek minētajos noteikumos noteiktā iesaistīšanas kārtība, piemēram, NMPD pieprasījums par medicīnisko transportēšanu izmantojot gaisa kuģi, VUGD glābšanas darbiem utt.

Resursu iesaistīšana - piemērs III

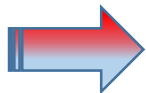
Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pašvaldības sadarbības teritoriju civilās aizsardzības komisija (STCAK) **emj par nepieciešamību veikt ledus spridzināšanas darbus** (vienojoties ar NBS/ZS), VUGD organizē saskaņošanas procesu – tiek nodrošināti drošības pasākumi un veikta spridzināšana

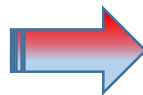
STCAK

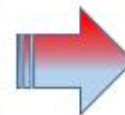
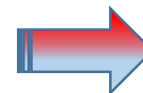
Lēmumu pieņemšana

Saskaņošana

Saskaņošana

Resursu iesaistīšana - piemērs III

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

• **Sadarbība** noteikta likumos un **MK noteikumos, starpresoru / savstarpējās vienošanās un sadarbības procedūras**

MK noteikumi Nr.946 «Kārtība, kādā NBS piedalās avārijas, ugunsdzēsības un glābšanas darbos, kā arī neatliekamās ārkārtējo situāciju izraisījušo notikumu seku likvidēšanas pasākumos»

MK noteikumi Nr.936 «Kārtība, kādā Latvijas Republikas Zemessardze sniedz atbalstu valsts un pašvaldību institūcijām likumpārkāpumu novēršanā, sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanā»

Dabas aizsardzības pārvalde

Starpresoru vienošanās un sadarbības procedūras:

- NBS + VUGD
- NBS + VMD
- NBS + AS Latvenergo
- NBS + AS Sadales tīkls
- VRS Aviācijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs

Sadarbība plūdu apdraudējumos – piemēri

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

ledzīvotāju evakuācija ar amfībiju un posteņu nodrošināšana, www.sargs.lv

- **2023.gada 13.-26.janvāris** - Jēkabpils novads, Jēkabpils pilsēta - pamatojoties uz Jēkabpils novada domes pieprasījumu, iesaistīti **47** zemessargi no ZS 54.kaujas atbalsta un 56.kaujas nodrošinājuma bataljona, kā arī **8** profesionālā dienesta karavīri (*2 amfībijas, 2 motorlaivas*).
- Sasniegtais līmeņa maksimums 8.92 m (5 cm līdz 1981.gada rekordam)

Izaicinājumi:

- Teritorijas apsekošana un iedzīvotāju evakuācija;
- Posteņu izveidošana (transporta un iedzīvotāju kustību ierobežošana)
- Pamatpakalpojumu nodrošināšana (**pašvaldībai**) – komunālie pakalpojumi, iedzīvotāju pagaidu izmitināšana, piekļuve veikaliem (dažādām mērķa grupām), norēķinu veikšana, apziņošana un informācijas izplatīšana;
- Elektroenerģijas un sakaru pārrāvums;

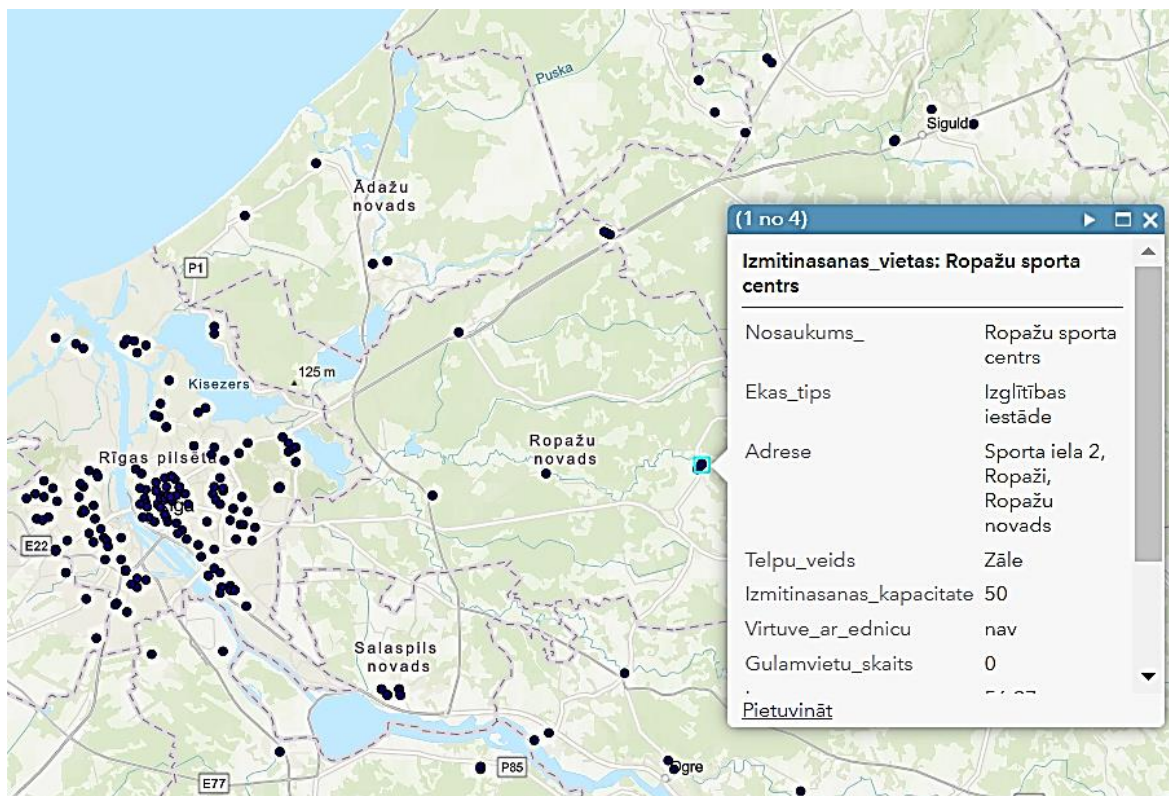
Civilās aizsardzības pasākumu plānošana valsts apdraudējuma laikā (karš)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Valsts civilās aizsardzības plāns:

- Katastrofas pārvaldīšanas **pasākumi kara, militāra iebrukuma** vai to draudu gadījumā (33.pielikums)
- Pasākumu plāns par kontrolētu **masveida iedzīvotāju evakuāciju un pārvietošanu** militāra iebrukuma, katastrofas vai to draudu gadījumā (35.pielikums)

Pašvaldību apzinātās izmitināšanas vietas

Civilās aizsardzības pasākumu plānošana valsts apdraudējuma laikā (karš)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

- **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā** - pašvaldībai jāizstrādā CA plāns, iekļaujot plašāku apdraudējuma loku;
- **MK noteikumos par CA plānu saturu** – pašvaldības plāno CA pasākumus militāra iebrukuma vai kara gadījumā

Nodrošināt iedzīvotāju **pamatvajadzības** pašvaldības teritorijā

Atbalstīt valsts **aizsardzības sistēmu**

Pamata un alternatīvo sakaru kanālu uzturēšana starp CAK, operatīvajiem dienestiem, ZS

Piekluves nodrošināšana pašvaldības esošo iestāžu **videonovērošanas sistēmām**

Pieeja pašvaldības un tās padotībā esošo iestāžu ĢIS datiem, sistēmām un **būvniecības informācijai, esošajiem ceļiem, tiltiem, caurtekām**

Pretmobilitātes materiālu (dzelzsbetons, koki, grants) **smagās tehnikas**, un tās apkalpojošā **personāla apzināšana**

Normatīvo aktu grozījumi

Civilās aizsardzības operacionālais vadības centrs (CAOVC) = koordinācijas platformas

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilās aizsardzības sistēmas viens no uzdevumiem - atbalstīt valsts aizsardzības sistēmu, ja noticis militārs iebrukums vai sācies karš

STRATĒGISKAIS LĪMENIS

MINISTRU KABINETS
(KARA GADĪJUMĀ - MINISTRU PREZIDENTS UN VISMAZ 3 MINISTRI)

OPERACIONĀLAIS LĪMENIS

CIVILĀS AIZSARDZĪBAS OPERACIONĀLAIS VADĪBAS CENTRS
(vada IEM nozīmēta amatpersona)

VESELĪBA UN MEDICĪBA

CILVĒKU PĀRVIETOŠANAS UN EVAKUĀCIJA

TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

PIRMĀS NEPIECIEŠAMĪBAS PREČU NODROŠINĀJUMS

SABIEDRISKĀ KĀRTĪBA UN DROŠĪBA

KULTŪRAS MANTOJUMA UN ARHĪVU SAGLABĀŠANA

ŪDENS UN PĀRTIKAS NODROŠINĀJUMS

SADARBĪBAS TERITORIJU CIVILĀS AIZSARDZĪBAS KOMISIJU KOORDINĀCIJA

ENERGĒTIKA

KRĪZES KOMUNIKĀCIJAS KOORDINĀCIJA

SAKĀRU NODROŠINĀJUMS

VALSTS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS PLĀNS
VALSTS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

TAKTISKAIS LĪMENIS

SADARBĪBAS TERITORIJU CIVILĀS AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS
(PAŠVALDĪBAS)

CAOVC uzdevumi valsts apdraudējuma laikā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

- 1. starpinstitūciju darbības koordinācija** - piemēram, KI objektu darbība; norēķinu un maksājumu darbība; elektroenerģijas piegāde; sakaru nodrošinājums; energoresursu nodrošinājums; komunālo pakalpojumu nodrošinājums; transporta infrastruktūra; ārstniecības pakalpojumu darbība; dienestu darbība un nodrošinājums u.c.
2. resursu un **darbības koordinācija (t.sk. dekonfliktācija)** ar **NBS**, piemēram, ceļu satiksmes infrastruktūras de-konfliktācija (*maršruti, laiki, biežums, ierobežojumi, pret-mobilitāte, infrastruktūras izmantošanas plāna izstrāde, pašvaldības un VP, LAU iesaiste*)
- 3. analizēt informāciju** par valsts apdraudējuma situāciju un tās iespējamo attīstību un informācijas nodošanu stratēģiskajam līmenim (MK) lēmumu pieņemšanai;
- 4. pārvaldīt nekontrolētu cilvēku pārvietošanos** vai evakuāciju, ja mērogs pārsniedz vienas pašvaldības CAK darbības teritoriju;
- 5. koordinēt** starptautiskās un humānās palīdzības **pieprasīšanu un saņemšanu**;

Masveida iedzīvotāju evakuācijas plānošana

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

I darbības līmenis - pašvaldību un valsts institūciju esošie resursi ir pietiekoši, lai kontrolētu iedzīvotāju masveida evakuāciju un pārvietošanu, un nodrošinātu minēto iedzīvotāju pamatvajadzības

II darbības līmenis - pašvaldību un valsts institūciju esošie resursi ir nepietiekoši, lai kontrolētu iedzīvotāju masveida evakuāciju un pārvietošanu, un nodrošinātu minēto iedzīvotāju pamatvajadzības un MK ir lēmis sasaukt CA OVC, kā arī gadījumos, ja MK izsludina izņēmuma stāvokli

III darbības līmenis - Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu pieprasīt starptautisko vai humāno palīdzību

*starp ārstniecības iestādēm, koordinē un īsteno VOMK un NMPD

*starp ieslodzījuma vietām koordinē un īsteno leVP un VP

*starp īslaicīgās aizturēšanas vietām koordinē un īsteno VP

*starp SAC koordinē un īsteno LM un STCAK

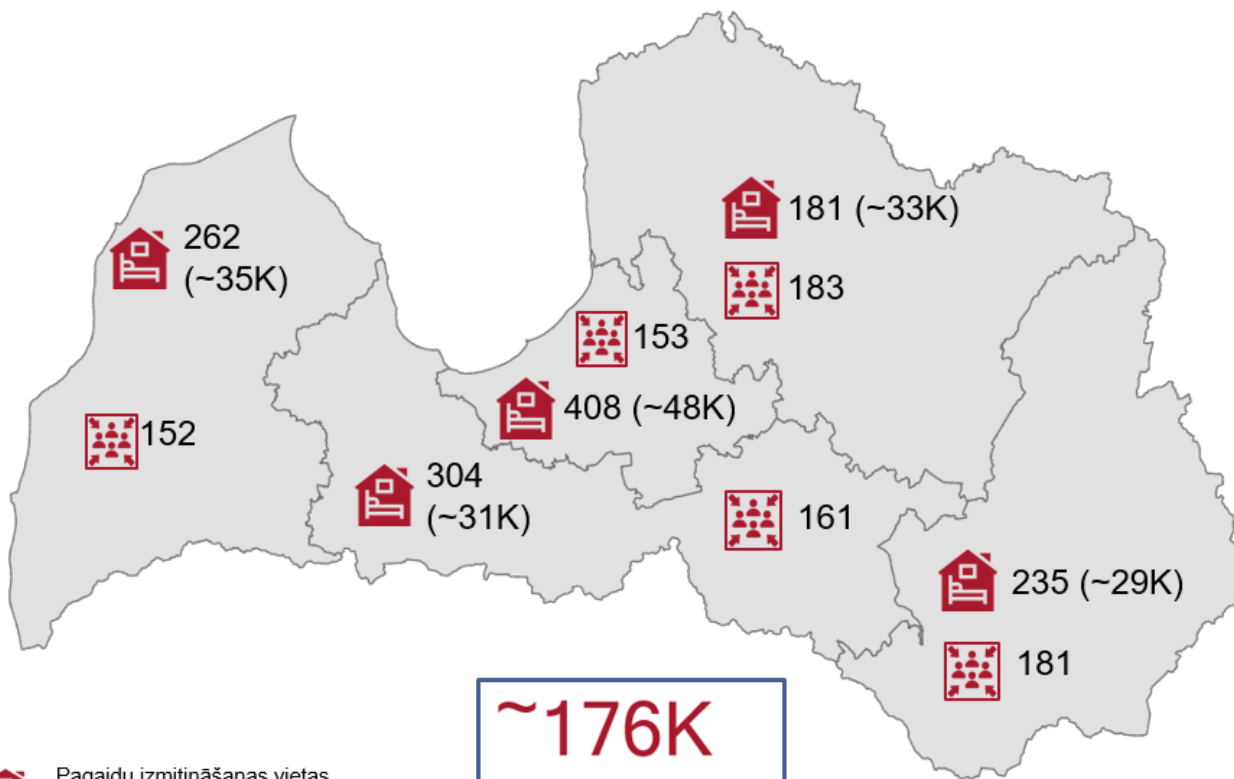

Pašvaldību sadarbības teritoriju plānos iekļautie pasākumi/resursi

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

~176K

INDIKATĪVĀ IZVIETOŠANAS KAPACITĀTE PAŠVALDĪBĀS
(skolas, kultūras nami un cita infrastruktūra)

Pagaidu izmitināšanas vietas (pašvaldībās)

Provizoriskās pulcēšanās vietas (pašvaldībās)

VMR un citi resursi operatīvo dienestu rīcībā – izmitināšanas pamatvajadzībām

Nosaukums	Mērvienība	Daudzums
Lielgabarīta apsildāmā telts	gab.	18
Ģenerators	gab.	25
Palags	gab.	138'000
Sega	gab.	29'000
Gulta	gab.	3'700
Matracis	gab.	174
Palags	gab.	138'000
Spilvens	gab.	2'600
Spilvendrāna	gab.	92'800

Pašvaldībām nav izmitināšanai paredzētie resursi – gultas, segas, guļammaisi, spilveni, higiēnas preces u.c. (pašvaldībās)

Evakuācijas plānošana

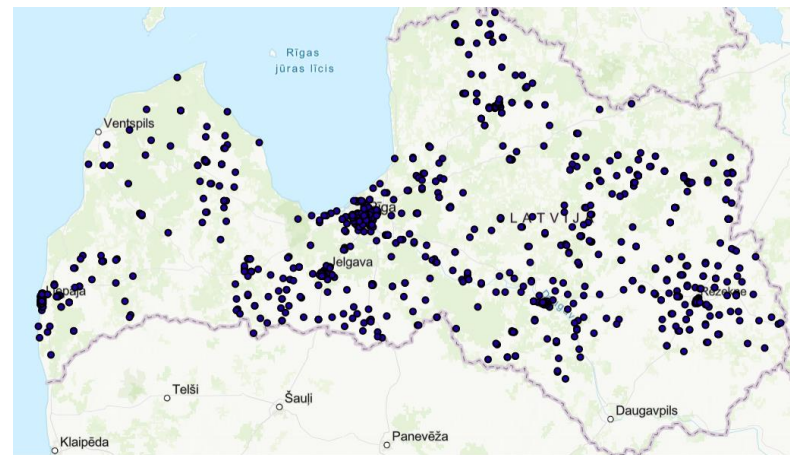
Patvertnes vs Evakuācija

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Civilās aizsargbūves (patvertnes) aizsardzības

Pašvaldības civilās aizsardzības plāns (pulcēšanās un pagaidu izmitināšanas vietas)

Evakuācijas un aizsardzības plānošana

Patvertnes

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

KRITĒRIJI
JAUNBŪVĒM, VAI
IR JĀIZBŪVĒ
PATVERTNE

INSTITŪCIJU
ATBILDĪBA UN
TIESĪBAS NOTEIKT, KA
ATTIECĪGAJĀ BŪVĒ
BŪS PATVERTNE

PATVERTNES
VARĒTU IZMANTOT
CITIEM MĒRĶIEM,
KAMĒR NĀV
APDRAUDĒJUMS

KADASTRĀ UZKRĀJ
INFORMĀCIJU, KUR
IZVEIDOTAS
PATVERTNES

KRITĒRIJI ESOŠO
BŪVJU PIELĀGOŠANAI
PATVERTŅU
VAJADŽĪBĀM

PATVERTŅU APZINĀŠANAS,
NOVĒRTĒŠANAS,
IZVEIDOŠANAS,
UZSKAITES,
UZTURĒŠANAS,
IZMANTOŠANAS UN
FINANSĒŠANAS KĀRTĪBA

NORĀDES ZĪME
«PATVERTNE»
(UZSTĀDĪŠANAS
KĀRTĪBA UN
PRASĪBAS)

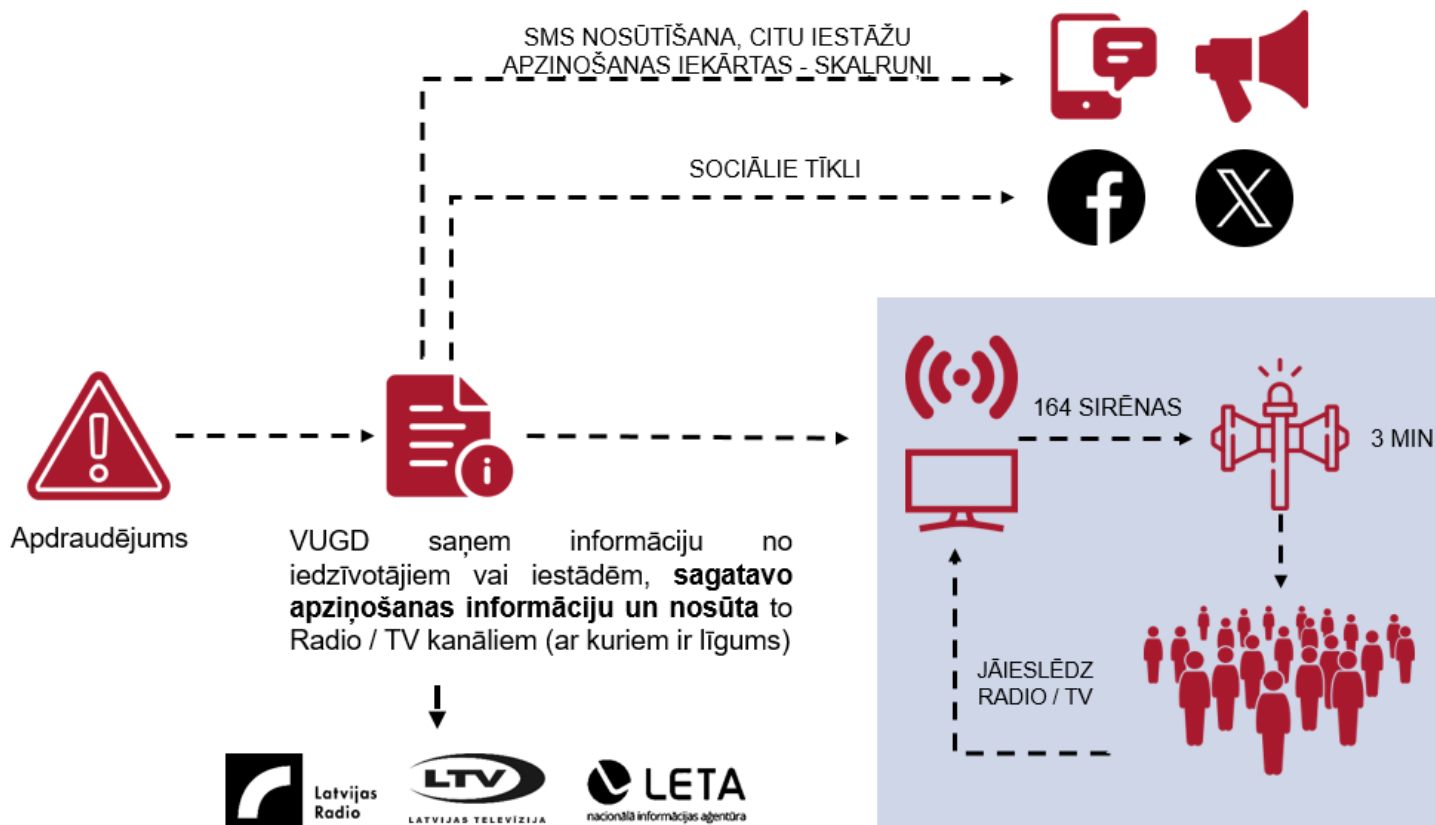

Valsts agrīnās brīdināšanas sistēma

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Eiropas Savienības granta finansējums – pētījums par agrīnās brīdināšanas sistēmām, kas balstītas uz telekomunikācijas tehnoloģijām

▼

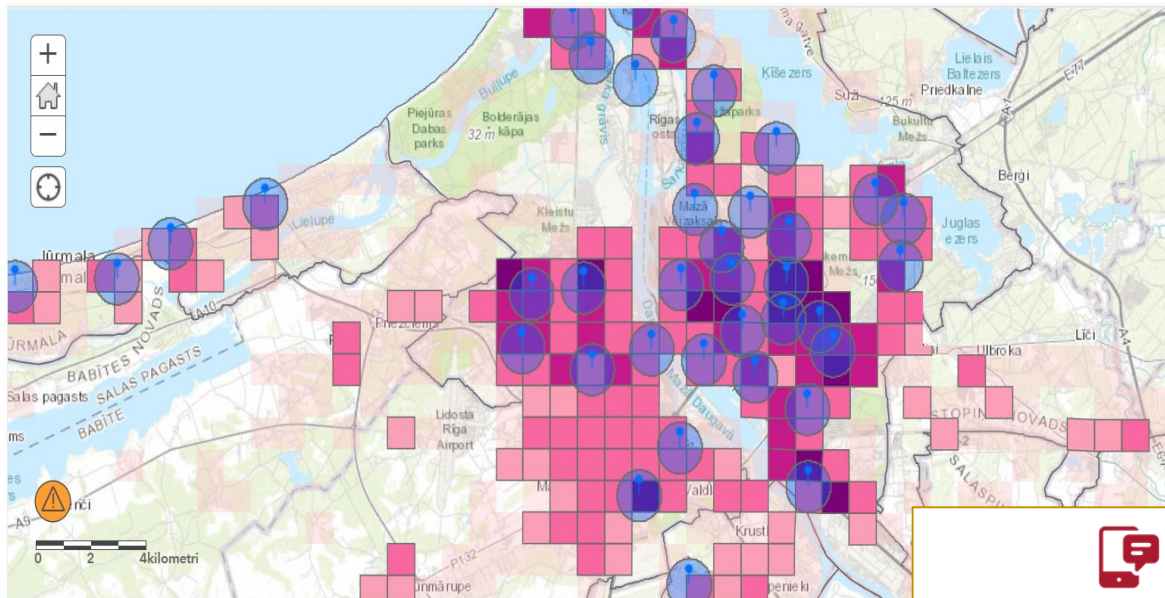
ŠŪNAS APRAIDE 2024

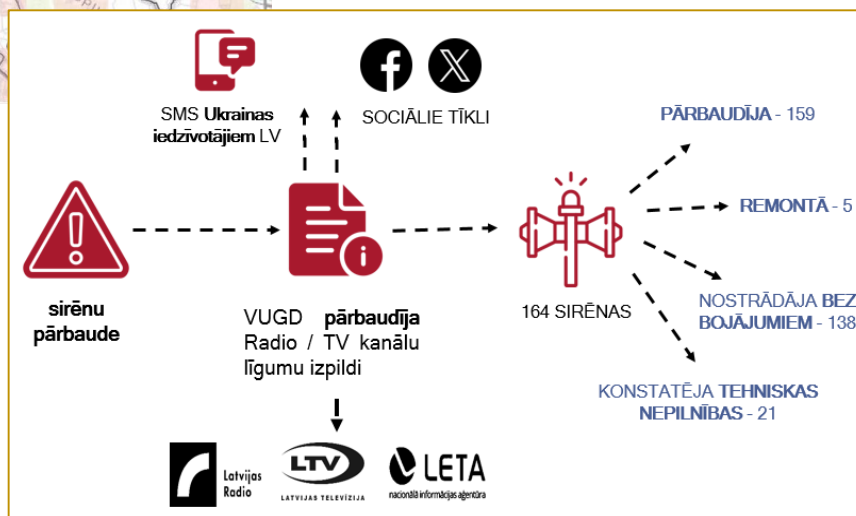
Trauksmes sirēnas, to darbības pārklājums (piemērs - ap Rīgu)

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

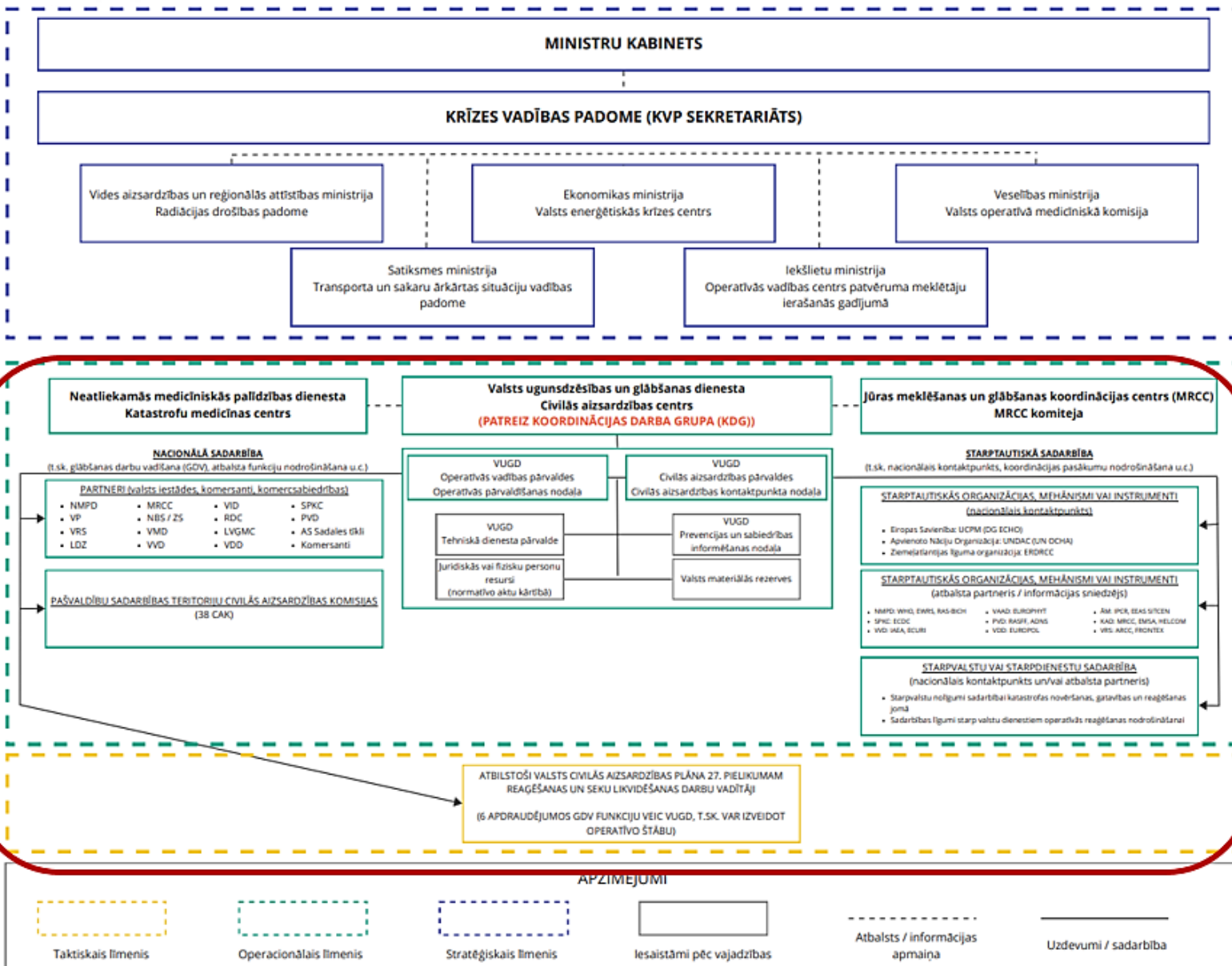
Sirēnu izvietoējums attiecībā pret reģistrēto iedzīvotāju blīvumu (500 iedz. / km²) – **sirēnu pārklājums ir nepietiekams**

Pēdējā trauksmes **sirēnu pārbaudes** rezultāti 2023.gada 28.novembrī

Plānotā attīstība = vienreizējās investīcijas

Civilās aizsardzības centrs

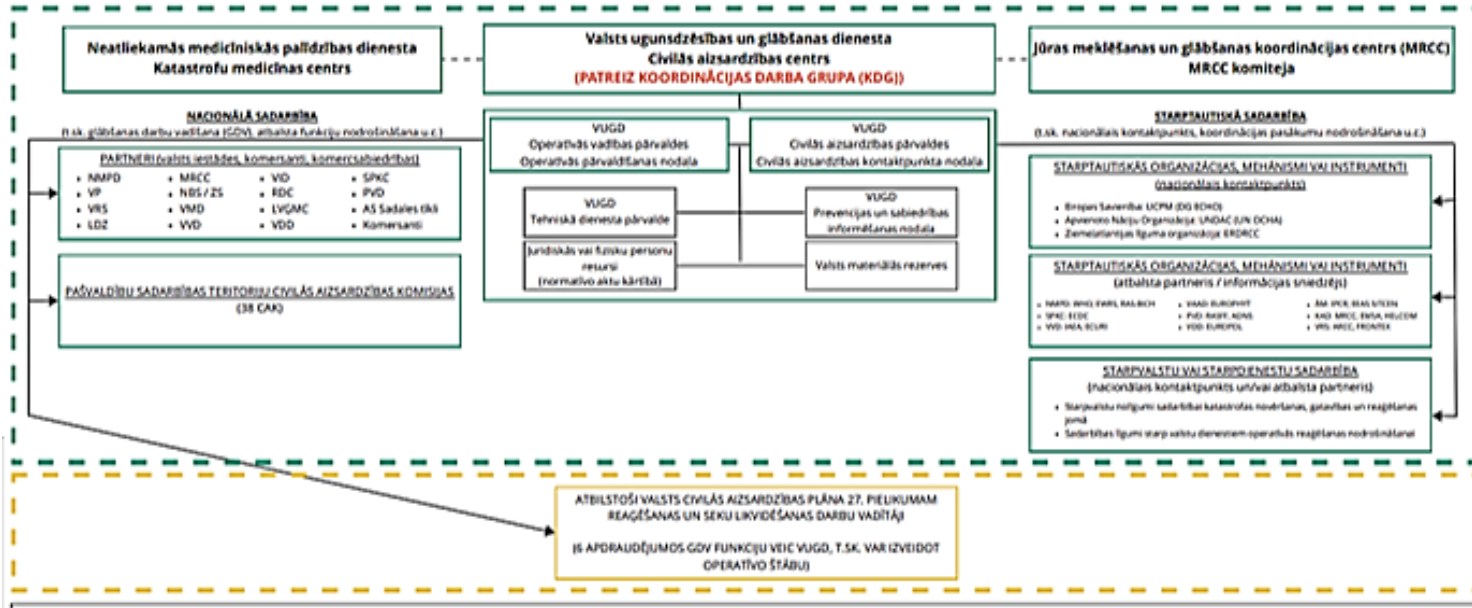

Civilās aizsardzības sistēmas iniciatīvas - gatavība visam veida apdraudējumiem

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

CAC
koordinācijas
modelis

VUGD pārceļoties uz jaunām telpām, tiks izveidota infrastruktūra (vienreizēja investīcija)

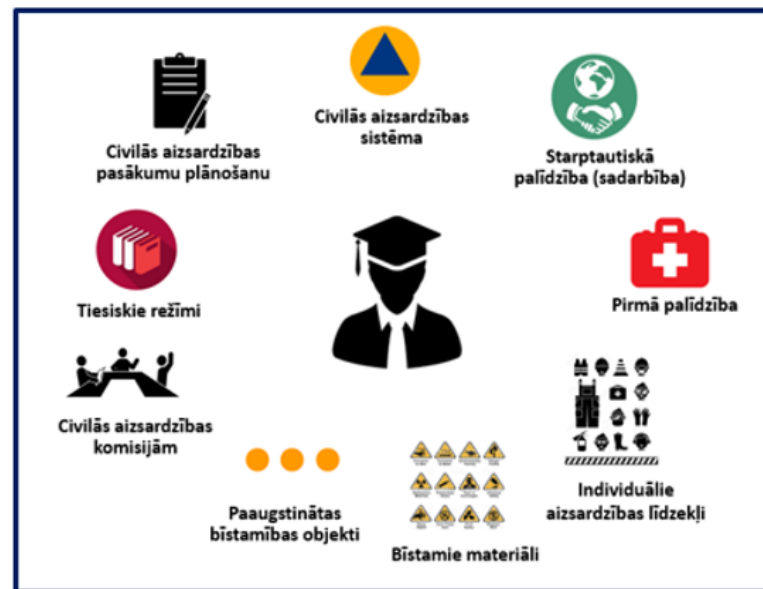
Sabiedrības izglītošana CA jomā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Vispārējā izglītība - mācību kurss «**Cilvēkdrošība**» integrēts dažādos mācību priekšmetos

Kurss «**Civilā aizsardzība**» - atsevišķs kurss augstākās izglītības iestādēs, apjoms vismaz 1 KP (40 akadēmiskās stundas)

VUGD rekomendācijas par CA kursa saturu, ar prezentācijām, VUGD mājaslapā: <https://www.vugd.gov.lv/lv/rekomendacijas-par-civilas-aizsardzibas-kursa-saturu>

Kas jāzina iedzīvotājiem (iestādēm)?

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

- Izstrādāti **ieteikumi iedzīvotājiem rīcībai** iespējamo katastrofu gadījumā

VUGD mājaslapa (<https://www.vugd.gov.lv/lv/vai-tu-zini-ka-rikoties-arkartas-gadījumos>):

- kas jāzina, lai pasargātu sevi; iedzīvotāju apziņošana; evakuācija;
- gatavība nestandarta situācijām, kuras nenotiek bieži -(ķīmisko vielu noplūde, radiācijas avārija);
- Citi drošība padomi (<https://www.vugd.gov.lv/lv/drosibas-padomi>)

Apziņošana

Evakuācija un ārkārtas soma

Ķīmiska vai radiācijas avārija

Vētra

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde vai radiācijas avārija

Ieteikumi, kā rīkoties bīstamu ķīmisko vielu noplūdes vai radiācijas avārijas laikā

Skatīt vairāk →

Plūdi - kā sagatavoties, kā rīkoties

Ieteikumi par sagatavošanos plūdiem un rīcību to gadījumā

Skatīt vairāk →

Par rīcību stipra vai negaisa laikā

Ko darīt, ja saņemts brīdinājums par negaisu un stipru vēju, kā arī tā laikā

Skatīt vairāk →

Plūdi

Ugunsgrēks

Elektrības traucējumi

Ēku sagrāvumi

Pirmā palīdzība

Ieteikumi, lai neapmaldītos mežā

Ieteikumi, kā sagatavoties pirms došanās uz mežu un ko darīt, lai tur neapmaldītos

Skatīt vairāk →

Drošība uz ūdens

Drošības padomi atpūtai pie un uz ūdens

Skatīt vairāk →

Ieteikumi civilās aizsardzības jomā

Ieteikumi civilās aizsardzības jomā

Skatīt vairāk →

Sadarbības pilnveidošana ar NVO un kopienām

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Jau šobrīd sadarbība dažāda veida apdraudējumos:

- **Ugunsdzēsībā un glābšana darbos** – (~ 64 Brīvprātīgās ugunsdzēsēju brigādes, formējumi, komandas u.c. = Rīgas reģionā – 3 BUB);
- **Pazudušu personu meklēšana** - Biedrība «bezvests.lv»;
- **Migrācijas krīzes gadījumā** - Kustība «Gribu palīdzēt bēgļiem», Jauniešu organizācija «Young Folks», Biedrība «Latvijas Samariešu apvienība», Latvijas Sarkanais Krusts u.c.;
- **Naftas noplūdes gadījumos Baltijas jūrā** - Pasaules Dabas fonda brīvprātīgie;
- **Dažāda veida apmācības ir iesaiste mācībās** - Latvijas Dzīvības Glābšanas Asociācija «Glābsim.lv»;
- **Organizācijas, nodibinājumi, iedzīvotāju pašorganizēšanās kustības** – Ziedot.lv, Sabiedrības integrācijas fonds, «Uzņēmēji Mieram», «Viegli palīdzēt», LAPAS, Twitter konvojs «Agendum» u.c.

Sabiedrības integrācijas fonds

ziedot.lv

Pinned Tweet

Uzņēmēji Mieram
@UzņēmējiMieram

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Paldies par uzmanību!

2023.gads, Rīga